

Mellomromskompetanse

av
Joar Nyborg,
Anne Sigrid Haugset
og Morten Stene,
Trøndelag Forskning
og Utvikling.

- Kunnskap er framtida, skrev fylkesrådsleder Alf Daniel Moen i en kronikk i Trønder-Avisa den 30. desember 2009. Både i kronikken og i talen til Fylkestinget 1. desember 2009 understreket Moen mellomromskompetansen. Men hva er mellomromskompetanse?

Mellomromskompetanse er evnen til å tette «strukturelle hull i innovasjonssystemet». Det er krevende å trenge gjennom denne fagsjargongen, men la oss prøve å se hva som ligger i uttalelsen.

Innovasjon er å få til nyskaping, læring og spredning av kunnskap, slik at verdiskapingen øker. I første rekke skjer ny verdiskaping i bedrifter, men offentlige virksomheter kan også være nyskapsende. Et innovasjonssystem består av bedrifter som vil utvikle produkter, prosesser og tjenester, av forskningsmiljøer som har kunnskapen som skal til og av offentlige virkemidler som gir økonomisk støtte til nyskaping og utvikling. Enkelt sagt skjer innovasjon og nyskaping i og og offentlige penger er ment som bensin på nyskapsbålet.

Nettverk er en betegnelse på mønster av relasjoner som finnes

mellom folk, og nettverk er en del av den sosiale kapitalen som et innovasjonssystem består av. Slike ikke-formaliserte koblinger til andre mennesker kan brukes for å diskutere saker, skape forståelse og fortolkning av hendelser. De kan brukes til å nå mål, også i økonomiske forhold. Bedrifter oppretter ofte faste forbindelser med sine forretningspartnere. I tillegg har de fleste også en del folk som de snakker med en gang i blant, fordi de kan skaffe dem nyttig informasjon. Forskningsinstitusjoner og virkemiddelapparatet er slike forbindelser for næringslivet.

Analyser av hvilke forbindelser som er nyttige ved innovasjon og nyskaping viser at i hvor stor grad informasjon blir formidlet og gjentatt er viktig. Å ha nok tid til å pleie og bruke nettverket sitt er sentralt, men bedrifter, forskere og byråkrater har ulike arbeidsmåter, tidslogikk og tenking. Her er det mellomrom, eller strukturelle hull, som må fylles. Trøndelag Forskning og Utvikling var medarrangør på en konferanse om utviklings- og forskningskontrakter i høst. Her var det tydelig hvor lett forskere, byråkrater og næringslivet snakker forbi hverandre.

Kronikk

Evnen til å utnytte mulighetene i mellomrommet mellom forskning, bedrifter og myndigheter er mellomromskompetanse. Et viktig poeng er å tette hullene, og knytte grupper med ulike ressurser sammen. Sammenkobling av handlekraftige bedrifter, forskningsmiljøer og offentlige virkemidler gir muligheter for nyskaping og verdiskaping. Mellomromskompetanse er en type sosial kompetanse som bygger på evnen til å være visjonær, kommersialisere, skape troverdig entusiasme og rigge utviklingsprosesser.

Måsørbrua er bygd i tre fordi man var villig til å bevege seg ut i dette mellomrommet. I utgangspunktet var det planlagt ei vanlig vegbru av betong, men prosjektet Verdiskaping i Trebransjen pekte på at brua også kunne bygges av næringsaktører i regionen med betydelig bruk av treverk. Når personer med kunnskap om både trebransjens muligheter og vegmyndighetenes behov og planer koblet disse sammen, og i tillegg finansierte arkitektutgiftene med offentlige virkemidler, er det praktisk bruk av mellomromskompetanse. Resultatet er ei vakker og uvanlig trebru, som både trebransjen og vegvesenet kan være stolt av.

Nettverksforskningen skiller mellom sterke og svake bånd mellom deltagere. Det er sterke bånd som får personer og organisasjoner til å stole nok på hverandre til å investere tid og ressurser sammen i utviklingsprosjekter. For å skaffe seg informasjon, ideer og nye impulser er det imidlertid

nødvendig å søke kontakter også ut over sin nærmeste omgangskrets. Dette er styrken i de svake båndene.

Tette nettverk hvor mange har felles overlappende sterke bånd og kjenner hverandre godt er ofte avgrenset til noen få deltagere. Dette kalles en klynge. Alle sosiale nettverk har klynger. Innovasjonssystemet har tre klynger: Næringslivet, forskere og virkemiddelapparatet. Mellom disse klyngene er det tildels tilfeldig interaksjon og liten kontakt. I alle fall kan den bli bedre. Å klare å bygge bro mellom disse miljøene er mellomromskompetanse i praksis.

Alf Daniel Moen sa det sånn: Vi trenger en kompetansemegler for å koble behov for kompetanse og tilgangen på kompetanse. Når Nord-Trøndelag elektrisitetsverk og Norsk Navigasjon leier rådgivere fra Trøndelag Forskning og Utvikling som utviklingskoordinatorer er det nettopp for å følge med på kunnskapsutviklingen og ikke minst kunne omsette kunnskapen til verdiskaping i bedriftene.

Publisert i Trønder-Avisa 9. januar 2010.